

OVER PLUIMVEE

ZO TROTS ALS EEN PAUW

Tekst en foto's: Monique de Vrijer

Pauwen...wie kent ze niet? Die prachtige kleurrijke vogels met een indrukwekkende staart die ze uit kunnen vouwen tot een enorme waaier!

Blauwe pauwen komen oorspronkelijk uit India. Ze werden vaak als geschenk naar andere landen rond de Middellandse zee meegenomen. Ook zijn pauwen een poosje een lekkernij geweest. Ze werden door Romeinen gehouden om ook vooral op schalen opgediend te worden.

Inmiddels zijn pauwen vooral bekend als siervogels. Al staan ze soms nog wel eens ergens op het menu, maar ik wil natuurlijk verder niemand op ideeën brengen.....

Pauwen zijn vogels die niet zo makkelijk te houden zijn als je alleen een klein achtertuinje bezit, want pauwen hebben de ruimte nodig!

Een pauwhaan houden zonder hen, zal ook niet makkelijk gaan, want hij zal al snel gaan zwerven, opzoek naar vrouwelijk schoon...

Heb je de ruimte, dan is het misschien ook maar beter als je burens ver bij je vandaan wonen. Een bescheiden lokroepje hebben de heren namelijk niet; ze kunnen oorverdovend roepen!

En weet waar je aan begint.... een pauw kan zeker 25 jaar worden!

Op onze kinderboerderij hebben we lekker de ruimte, geen burens, en tja, ze horen er natuurlijk gewoon helemaal bij op een boerderij, dus vijf blauwe pauwen zijn we rijk!

Jeroen, zo heet onze pauw. Om precies te zijn heten allebei onze pauwhanen Jeroen, dat is wel zo makkelijk.

Onze Jeroen-nen hebben 3 pauwdames tot hun beschikking; Daphne, Manuela en Loretta, waar ze zeer verkikkerd op zijn!

Pauwen houden op de boerderij is een eitje! Je hebt er werkelijk geen omkijken naar. Ze zijn bikkelhard! We hebben geen speciaal pauwenhok. Onze pauwen wonen gewoon op de boerderij. Ze slapen bij voorkeur lekker hoog, op de stozolder, op het dak of in een boom. Want hoog, daar slaap je het lekkerst!

De hele dag struinen de pauwen ons terrein over op zoek naar eten. Zijn ze lui en als ze echt trek hebben, dan buurten ze gewoon even in een kippenhok om wat legkorrel te eten. Een hapje meedoen bij onze eenden is ook altijd een goede optie. Dan zijn er nog bezoekers met blikjes maïs, en als je maar genoeg in de buurt blijft rondhangen, vult dat ook aardig op een drukke dag.

Er bestaat wel een speciaal pauwenvoer, maar die van ons doen het al jaren prima zonder. Pauwen hebben namelijk wel behoefte aan veel dierlijke eiwitten. Als ze de ruimte hebben, scharrelen ze zelf heel wat bij elkaar. Granen, zaden, vruchten, insecten, onkruiden en ander

groen is wat een pauw graag op zijn menu heeft staan. Als je pauwen dit niet zelf bij elkaar kunnen scharrelen, dan zul je ze dus moeten bijvoeren. Een compleet pauwenvoer is dan wel aan te raden, met daarnaast nog het nodige groenvoer.

Foto boven: pauwen kunnen goed vliegen en slapen graag hoog, zoals op het dak of in een boom.

Als de dagen weer wat langer worden is het weer een gepronk van jewelste op onze kinderboerderij! Dit alles met het bijbehorende pauwengegil, de iets minder mooie kant van de pauw. Het lijkt ook wel of de heren er een sport van maken om als ik er tussen sta naar elkaar te gaan staan gillen, en ik kan je vertellen, het gaat door merg en been. Maar dit alles is geen pesterij naar mij toe, maar het begin..... van het pauwen fokseizoen! Vrouwjes pauwen schijnen er wel van te houden!

Zodra Jeroen een van zijn meiden in het oog krijgt, zwiept hij zijn lange staart in een zwaai omhoog om hem vervolgens te openen als een waaier.

Een prachtige kleurrijke waaier -ook met windscherm zou je het kunnen omschrijven- met ontelbaar veel 'ogen' is het resultaat.

Al noemen we die prachtige bos veren vaak een staart, eigenlijk heet het een sleep. De echte staart van de pauw is lang zo indrukwekkend niet. Dat zijn maar kortere, saai gekleurde veren. Doordat hij deze rechtop zet, komt de sleep, gevormd door de verlengde staartdekveren, vanzelf mee. Een complete sleep bevat ruim 150 prachtige veren die wel anderhalve meter lang kunnen worden!

Op de foto's: Als de haan gaat pronken, zet hij de 'echte' staartpennen loodrecht omhoog en de rest van de veren gaat dan vanzelf mee.

De 'echte' staart bestaat uit 20 saai gekleurde staartpennen, die zo'n 50 cm lang zijn.

Deze pennen zijn bedekt door meer dan 150 sierpennen, zijnde de schitterend gekleurde en sterk verlengde staartdekveren, die aan hun uiteinde een pauwenoog vertonen.

Maar zijn trukendoos is nog niet leeg! Hij kan zijn hele opgeheven staart laten sidderen, wat een wonderlijke gewaarwording is, waarbij de veren een soort ruisend geluid maken.

Als er een pauwdame heel dicht in de buurt is, siddert hij. Is hij echt op dreef, dan maakt hij een pauwendansje voor haar. Hij zwaait zijn staart over de grond langs haar heen. Ondertussen probeert hij ongegeneerd steeds achter de pauwdame te komen, om haar te treden.

Als je denkt dat pauwhennen geleid zijn door dit ritueel of ademloos toekijken, dan heb je het mis! Totaal onverschillig doen ze. Ze kijken niet op of om naar dat gepronk. Ze zoeken gewoon verder naar graantjes, gapen eens, of kijken ongeïnteresseerd

in de verte. Tactisch draait ze ondertussen wel steeds weg.

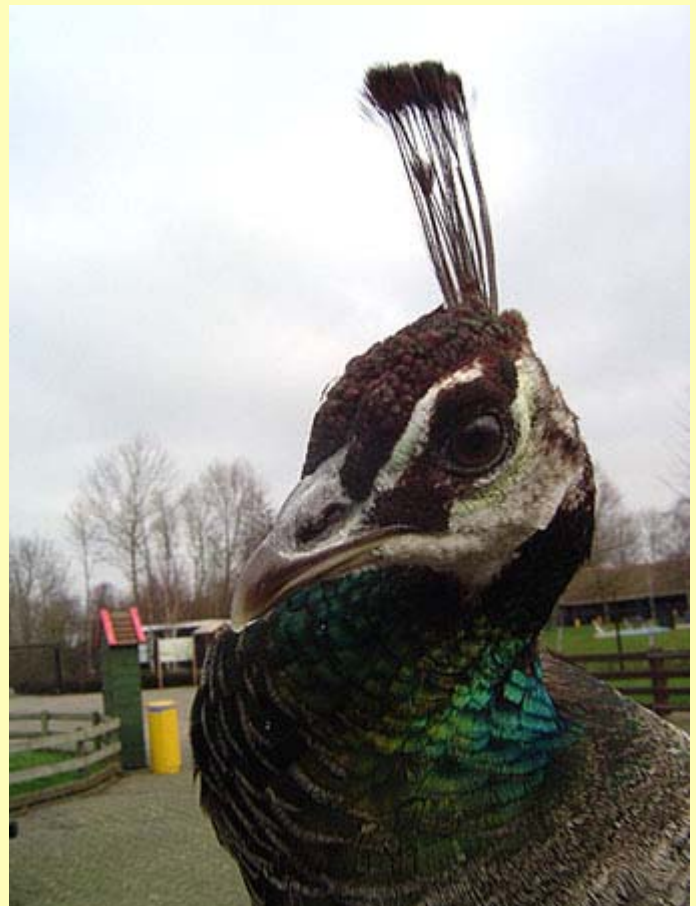
Dit alles is heel normaal in de pauwenliefde. Doet de pauw heel erg zijn best dan zal ze zich op den duur laten treden. Dit is in een paar tellen gebeurd, en meestal ziet ook niemand dat... Maar ergens moeten die kuikens toch vandaan komen?

Pauwen pronken in deze tijd elke dag en ontelbaar veel keer! Volgens mij zijn ze een beetje verslaafd aan dat pronken of hebben ze gewoon een enorm ego.

Het maakt op den duur ook niet meer uit of je nou een pauwhen, een kip, een hang-buikzwijn, konijn of een bezoeker bent; hier pronkt Jeroen voor iedereen!

Rechts: Pauwhen

Links onder: pauwhaan

Meestal is het hartje zomer als de dames pauwen hier nestdrang krijgen. Ik ben ze dan op een dag gewoon kwijt. Ervaring leert dat ze dan bij ons op de stozolder ergens een nest hebben gemaakt en eieren hebben gelegd. Nou ja, eieren hebben gelegd, want van een nest valt niet echt te spreken. Hoogstens maken ze een vaag kuiltje, meer is het niet. Soms zoeken ze een ander plekje, en dan valt het niet altijd mee om de hennen snel te vinden, want ze kunnen zich perfect 'onzichtbaar' maken, in tegenstelling tot hun hanen.

Rechts: Pauweneieren zijn grote eieren, vaak egaal van kleur. Het 'kleine' ei is een kippenei.

Nu hebben we hier schijnbaar niet de meest bijdehante pauwdames lopen. Als Manuela gaat broeden, vindt Daphne het ook de hoogste tijd en gaat er naast zitten om mee broeden.... op niks.

Al met al komt dan de boel wel op gang en legt Daphne een weekje of wat later ook haar eigen eieren. Gezusterlijk zitten de meiden dan naast elkaar te broeden.

Na zo'n 28 dagen komen de eieren uit. Er komen dan snoezige minipauwtjes uit het ei. Wonderlijk is dat pauwenkuikens meteen al veertjes aan hun vleugeltjes hebben als ze geboren worden.

Moederpauw Manuela staat op den duur op van haar nest, om de zolder met haar kroost te

verlaten. En dan komt ook 'het probleem'. Daphne, die nog braaf een week of wat verder zou moeten broeden, is net zo blij als Manuela en vindt dat ook zij moeder is geworden. Zij verlaat haar nest dus ook! En is met geen stok meer terug te krijgen op haar eieren.....

Gelukkig hebben we vaak wel een paar broedse kipjes die de taak willen overnemen en zo hebben we al een pleeg-Brahma met pauwkuikens gehad, of zoals 2 jaar geleden, een pleeg-Cochinkriël!

Op dat moment hadden we vier broedse Cochinnettes en 5 eieren van Daphne. Alle Cochins kregen een pauwenei, en 1 Cochin kreeg er 2, wat maar net paste.

Alle dames hebben de eitjes keurig uitgebroed! We hadden alle kuikens aan 1 pleegmoeder gegeven, maar dit gaf wel een paar kleine probleempjes, want al na een paar dagen paste de 5 kuikens niet meer onder de pleegmoeder. Met behulp van een warmtelamp zijn ze toch alle 5 grote pauwen geworden!

Pauwkuikens zijn vreselijk teer. Als wij moeder met grut gewoon laten lopen en het regent een paar dagen, dan overleeft het kroost dat vaak niet. Pauwkuikens kunnen heel slecht tegen vocht. Ook liggen er talloze ongelukjes op de loer, zo vonden we bijvoorbeeld eens een verdronken pauwkuiken in een waterbak.

Boven: Al na een paar dagen pasten de kuikens niet meer onder de pleegmoeder.

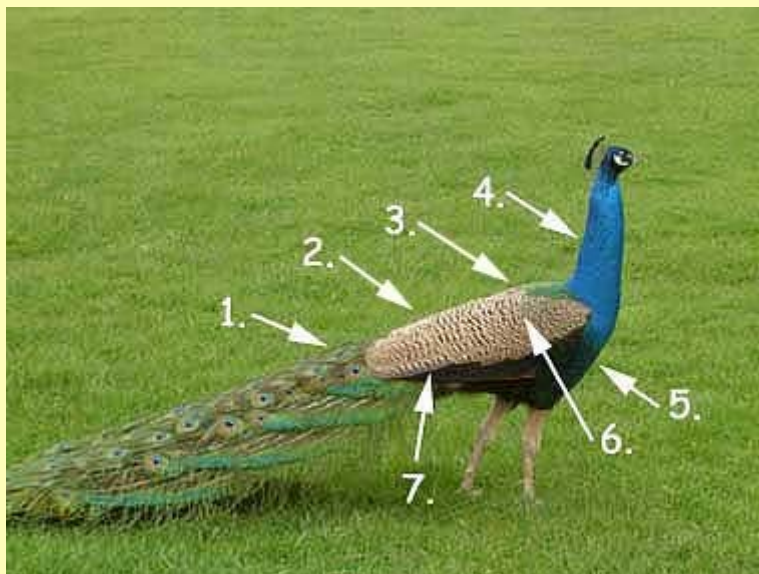
Om die reden vangen we moeder en kroost. We brengen ze zeker de eerste weken onder in een hok in de boerderij. Hier zitten de kuikens lekker warm, droog en veilig onder moeders vleugels.

Je kan pauwkuikens prima opfokken met kuikenvoer. Al is het nog beter om een opfokvoer te kiezen met meer dierlijke eiwitten zoals Sivostart. Daarnaast geven we ook wat fijngeknipt groenvoer en als ze wat groter zijn gemengde granen. Als de pauwtjes de eerste weken/maanden flink zijn gegroeid en het weer is goed, dan mogen moeder en kroost de vrijheid weer terug.

Zodra de jonge pauwen wat meer veren krijgen, kun je al snel zien wat de hanen en de hennen zijn. Het is wel even goed kijken, want in eerste instantie lijken ze identiek! Maar de hennen hebben egaal bruine veren en de hanen hebben al een lichte tekening in de bruine veren. Nogmaals, het is wel even goed kijken. Voordat je een haan kan herkennen aan zijn prachtige kleuren ben je namelijk wel een hele poos verder.

Rechts: Op de voorgrond een jonge hen, daarachter een jonge haan, ongeveer 3 maanden oud.

Als je als kleine pauwhaan wordt geboren, kun je natuurlijk niet wachten tot je net zo prachtig bent als je vader! Maar het is een lange weg, naar zo'n lange staart! Een jonge mannetjespauw groeit sober op, en lijkt de eerste tijd vooral op zijn moeder. Jaloers kijkt hij ondertussen naar zijn vader..... Het pronken op zich heeft hij dan ook al aardig snel onder de knie. Maar pronken zonder die prachtige staart gaat eigenlijk nergens over! Pas als de jonge pauw rond de 2 jaar is heeft zijn staart al wat kleur en kan hij ook met succes treden. Na 3 jaar is hij zo'n beetje volwassen, maar zijn staart groeit nog tot na zijn vierde jaar door!

En eenmaal een staart dan zullen ze hem gebruiken ook! Pauwen doen het hele voorjaar tot diep in de zomer hard hun best om mooi gevonden te worden. Rond juli en augustus is het over met de pret, dan verliezen zij al hun veren; ze zijn in de rui. Als het allemaal goed gaat zijn ze tegen het begin van het voorjaar weer helemaal compleet, en zijn hun staarten weer helemaal aangegroeid. Klaar om te pronken, alsof je leven er vanaf hangt!

